

Відкритий міжнародний університет
розвитку людини «Україна»
Полтавський інститут економіки і права

**ПРАВОВІ, ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІОКУЛЬТУРНІ
ЗАСАДИ РЕГУЛЮВАННЯ СУСПІЛЬНИХ
ВІДНОСИН: СУЧАСНІ РЕАЛІЇ ТА ВИКЛИКИ ЧАСУ**

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
III Всеукраїнської науково-практичної конференції**

7-8 грудня 2021 р. || м. Полтава

УДК 330.111.66(477):34

Редакційна колегія

Надія Мякушко – докторка філософії у галузі політичних наук, кандидатка політичних наук, доцентка, директорка Полтавського інституту економіки і права.

Сергій Короед – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри правознавства та фінансів Полтавського інституту економіки і права.

Роман Шаравара – кандидат економічних наук, доцент, перший заступник директора Полтавського інституту економіки і права.

Руслан Басенко – кандидат педагогічних наук, доцент, заступник директора з науково-педагогічної роботи, міжнародної та грантової діяльності Полтавського інституту економіки і права, докторант Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка (**відповідальний редактор**);

Геннадій Аванесян – доцент кафедри правознавства та фінансів Полтавського інституту економіки і права.

Правові, економічні та соціокультурні засади регулювання суспільних відносин: сучасні реалії та виклики часу : збірник матеріалів III Всеукр. наук.-практ. конф., 7-8 грудня 2021 р. / Полт. ін-т економіки і права Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна» ; відп. ред. Р. Басенко. Полтава : ПЕП, 2022. 375 с.

У збірнику матеріалів представлено доповіді і повідомлення наукового зібрання вчених, організаторів освіти, науково-педагогічних працівників, фахівців-практиків, здобувачів різних ступенів освіти, які присвячені концептуальному та практико-орієнтованому осмисленню правових, соціокультурних та економічних вимірів сучасної дійсності. На конференції було обговорено доповіді докторів та кандидатів юридичних, політичних, економічних, філософських, педагогічних, історичних, теологічних і фізико-математичних наук, практикуючих юристів, економістів, педагогів та інших фахівців з понад п'ятнадцяти регіонів України.

Розрахований на вчених, викладачів і здобувачів закладів освіти, усіх, хто залучений до науково-теоретичного аналізу сучасного світу.

УДК 330.111.66(477):34

**Рекомендувала до друку вчена рада
Полтавського інституту економіки і права
17 грудня 2021 року, протокол № 4**

Автори несуть особисту відповідальність за повноту висвітлення досліджуваного питання, системність викладу матеріалів, достовірність наведених фактів та їхню автентичність, правильне цитування, академічну доброчесність. Статті друкуються в авторській редакції.

© Полтавський інститут економіки і права, 2022

© Колектив авторів, 2022

Олена Бороденко, Катерина Удовиченко Історія повсякденності: методологічні особливості впровадження в сучасному шкільному історіописанні	326
Світлана Ткаченко Наукова та освітня діяльність Івана Красуського	329
Юлія Помаз, В. Коваленко Сучасна інформаційна культура як середовище становлення особистості	331
Олена Вдовіна Соціокультурні практики в освітньому процесі	333
Леся Клевака Психологічні особливості впевненої в собі особистості	335
Михайло Коваленко Туристичний потенціал об'єктів археологічної спадщини Полтавщини	338
Валерія Стеблянко Порівняльна характеристика програмного забезпечення Autodesk Revit та технології Collaborate PRO як єдиного середовища 3-D моделювання	339
Олександр Єрмоленко Науковий доробок академіка Василя Лобурця в контексті соціокультурного простору України	341
Оксана Вахрушова Технологія формування управлінської компетентності майбутнього керівника проекту	345
Анастасія Часова Формування у майбутніх менеджерів умінь моделювання	348
Анатолій Чоботарь Технології формування у майбутніх менеджерів комунікативної компетентності ..	351
Даяна Радченко ІТ-галузь як інновації у світовому розвитку	354
Єлизавета Малюшенко Проблема реалізації професійного потенціалу: чи є розв'язання проблеми?	356
Поліна Орехова Про фінансове забезпечення жінки у XIX столітті	358
Ганна Толкачова Зміни у правилах вступу у шлюб за останні 150 років	360
Ірина Сокол Єгор Канкрін та платинові монети Російської імперії	362
Михайло Жолтіков Ковід-2019: пандемія чи вирок?	365
Влад Полуянов Дослідження Донбасу братами Носовими	367
Аліса Зобова Про організацію професійної комерційної освіти у Росії на початку XX ст.	369
Ірина Плішко Використання програмних математичних пакетів для автоматизації розрахунків технічних систем	372

ляди був звинувачений у активній співпраці з Добровольчої армії Денікіна. Засуджений до загально примусових робіт на 5 років без утримання під вартою. Але за нього замовив «слово» сам Ф. Дзержинський. Й ця визначальна подія дозволила ученому вижити у цих буреломних подіях. Вже у 1922 р. він обіймає посаду ректора Харківського технологічного інституту [5, арк. 273].

До 1937 р. багато працював на різних державних посадах, працював у державних та науково-дослідних установах та продовжував займатися викладацькою діяльністю. Читав курси лекцій з аналітичної хімії, технології бродіння, технології сільськогосподарського виробництва, технології води та палива, поживних речовин та контролю виробництва. У період знищення «старої російської та української інтелігенції» буде репресований.

Література:

1. ДАХО, Ф. 770 Харківський технологічний інститут, оп. 1, спр.305. Журнал Навчального комітету Харківського технологічного інституту, 1898 р., 95 арк.
2. ДАХО, Ф. Р. 1682 Харківський технологічний інститут, оп.1, спр. 162. Іван Адамович Красуський, 1899 р., 268 арк.
3. ДАХО, Ф. 770 Харківський технологічний інститут, оп. 1, спр.612. Журнал засідань Навчального комітету Харківського технологічного інституту, 1908 р., 277 арк.
4. Шульга І.М. Розвиток хімічної науки у Харківських практичному технологічному, технологічному та хіміко-технологічному інститутах , монографія / І.М. Шульга. Х.: Видавець Рожко С. Г. 2016. 240 с.
5. Професор Харківського технологічного інституту Іван Адамович Красуський / Черниш І. М. [Шульга І. М.]. *Формування історичної пам'яті: Польща і Україна* : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 12 трав. 2007 р. / упоряд.: М. Жур, І. Журавльова ; наук. ред. І. Лосієвський ; Генеральне консульство Республіки Польща в Харкові, Польський Дім у Харкові, Харківський нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна, Центральна наукова б-ка. Харків : Майдан, 2008. С. 264–280.

Юлія Помаз,

*кандидатка історичних наук,
доцентка кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін
Полтавського державного аграрного університету;*

В. Коваленко,

*здобувач першого (бакалаврського) рівня
вищої освіти факультету обліку та фінансів Полтавського
державного аграрного університету*

Сучасна інформаційна культура як середовище становлення особистості

У нинішніх умовах інформаційно-культурні процеси значною мірою впливають на основні тенденції світового розвитку. Все більше виникає потреба розгляду культурного і соціального становлення особистості у її взаємозв'язку з інформаційними процесами, зокрема з розвитком інформаційної культури.

Сучасні технології все більше проникають у середовище суспільних відносин і стають одним із найважливіших чинників трансформації культури в інформаційному напрямку. Вони помітно впливають, зокрема, й на духовну сферу культури. Так, за останні десятиліття інформаційні технології стали максимально доступними для більшості верств населення, здійснюючи глибокі трансформації як індивідуальної, так і масової свідомості. Вони забезпечують залучення людей у глобальний інформаційний простір і стають певною мірою інструментом психологічного тиску, втручаючись в емоційно-вольову сферу життя людини [1].

Стало очевидним і те, що створення такого планетарного поля інформації забезпечило не тільки посилення взаємообміну інформації між культурами, а й призвело до розхитування традиційних цінностей та надбань населення. Інформаційні процеси поступово проникають в усі сфери життя людей, зокрема, в соціальну, політичну, духовну, перетворюючи їх на підконтрольні сфери впливу. Активні інформаційні зв'язки підводять людство до вироблення нових цінностей і світоглядних орієнтирів, необхідних для його існування сьогодні. За останні десятиліття вражаючим став прогрес комп'ютерів і телекомунікацій, які послужили тому, що маловідома технологія Інтернет перетворилася на рушійну силу переходу до мережевого суспільства. Проникаючи у повсякденне життя і стаючи невід'ємною його частиною, мережева структура всесторонньо впливає на формування людської свідомості. Нині мережі комп'ютерних комунікацій, як в Інтернеті, так і за його межами, характеризуються широким поширенням серед мас, актуальністю, легкодоступністю і популярністю. Відомий іспанський соціолог Мануель Кастельс вважає Інтернет технологічним базисом формування нової людини. На його думку, сучасний Інтернет уподібнюється електродвигуну, оскільки він здатний надавати «інформаційну енергію» для будь-яких сфер людської діяльності [2].

Нині поняття реальної віртуальності все більше вкорінюється в підсвідомості і дедалі більше поглинає буття сучасної людини. Вона утворює систему, в якій сама реальність повністю заглиблена у віртуальні образи. З розвитком комп'ютерних мереж відбулося і формування віртуальних угруповань, пов'язаних спільними інтересами, однак при цьому спостерігається широка соціальна й культурна диференціація. Проблемою віртуального суспільства стало особистісне відчуження. Пасивне споживання інформації позбавляє людей безпосереднього спілкування один з одним, формує жорстке мислення і звужує персональний простір. У віртуальному просторі з'явився відповідний клас форматорів, які управляють зв'язками з глобальною економікою, здійснюють різнобічне сервісне обслуговування, контролюють розвиток приватного бізнесу і популяризують тенденції у новій інформаційній епосі. Але в цілому становлення інформаційного суспільства породило засоби формування норм і цінностей, характерних для масової культури, маніпуляції свідомістю людини, що стають могутнім засобом культурогенезу [3].

Отже, сучасна інформаційна культура стала реальним середовищем становлення особистості. Принцип сучасного інформаційного середовища полягає в проникненні в усі соціальні сфери реалізації людини і

формування інформаційно-культурних цінностей, поглядів. Інформаційні технології, ставши стрижнем сучасної цивілізації, змінюють не просто якість, а й зміст життя сучасної людини. Крім того, в інформаційному суспільстві актуалізується впровадження нових моделей поведінки і їхнє подальше застосування в умовах вже не віртуальної, а константної реальності.

Література:

1. Макаренко Л. Л. Інформаційна культура особистості: історико-педагогічний аналіз. Науковий часопис НПУ імені МП Драгоманова. Вип. 53. 2016. URL: <http://chasopys.ps.npu.kiev.ua/archive/53-2016/24.pdf>

2. Пруднікова О. В. Інформаційна культура і формування «людини інформаційної». Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого». 2016. № 2 (29). URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnuuaup_2016_2_14

3. Степанов В. Ю. Інформаційна культура сучасного інформаційного суспільства. Вісник Харківської державної академії культури : зб. наук. пр. Харків : ХДАК, 2009. Вип. 27 . С. 91-97.

*Олена Вдовіна,
кандидатка наук з соціальних комунікацій,
доцентка кафедри українознавства,
культури та документознавства Національного
університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»*

Соціокультурні практики в освітньому процесі

Зміни у суспільстві, обумовлені процесом глобалізації пронизують всі сфери людської діяльності, характеризуються ускладненням і загостренням проблеми взаємодії природи і суспільства, взаємодією між людьми. Нове суспільство, створюване на основі сучасних високих наукомістких технологій, забезпечить йому інноваційний розвиток у всіх сферах суспільної практики, актуалізує пошуки шляхів, засобів підготовки до життя в динамічних умовах і вимагає становлення і формування людини нового культурного типу, що забезпечує можливості розвитку і самореалізації кожного [3]. Інноваційний вектор розвитку України та інтеграційні процеси у європейське та світове наукове співтовариство призводять до глибокої трансформації системи освіти. Очевидним стає факт, що освіта повинна змінюватися у відповідності до викликів сучасного світу, давати поштовх до розвитку здобувача нової генерації - здатного до активної самостійної та пізнавальної діяльності, соціально та комунікаційно орієнтованого на розбудову власної держави, її стабільності та добробуту, досягнення вищої мети. схильного до аналізу та синтезу інформації, відповідального за результати власної роботи.

Звертаючись до наукової літератури помічаємо розмаїття підходів до визначення терміну «соціокультурної практики». Так, В. Ніколіна наголошує на тому, що соціокультурну практику слід розглядати крізь «людський вимір» на основі самостійного практичного перетворення соціокультурного досвіду, що дозволяє здобувачу освіти ставати суб'єктом власного життя . У цьому випадку вона являє собою сукупність розвиваючих освітніх середовищ, інститутів,

Наукове видання

**ПРАВОВІ, ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІОКУЛЬТУРНІ ЗАСАДИ
РЕГУЛЮВАННЯ СУСПІЛЬНИХ ВІДНОСИН:
СУЧАСНІ РЕАЛІЇ ТА ВИКЛИКИ ЧАСУ**

**Збірник матеріалів
III Всеукраїнської науково-практичної конференції
7-8 грудня 2021 р., м. Полтава**

Відповідальний редактор – *Руслан Басенко*
Комп'ютерний набір – *автори рукописів*

Електронне видання
Підписано до оприлюднення 15.01.2022 р.
Формат 60x84/16. Гарнітура Georgia
Ум. друк. арк. 26,4